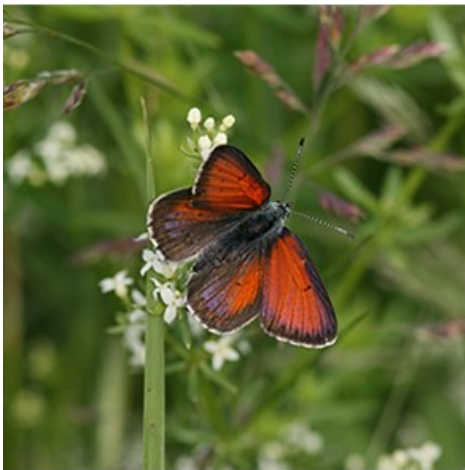

Länsstyrelsen
Värmland

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0610200 Märramyren

Natura 2000

Natura 2000 är ett nätverk av utpekade områden med höga naturvärden inom EU. Målet med nätverket är att hejda utrotningen av vilda djur och växter och hindra att deras livsmiljöer förstörs. Nätverket är en av hörnstenarna i EU:s arbete med att bevara biologisk mångfald. Alla medlemsländer har ansvar att peka ut representativa områden för fåglar som är angivna i EUs fågeldirektiv (SPA) och för naturtyper och arter som är angivna i EU:s art- och habitatdirektiv (SCI/SAC). Genom utpekandet åtar sig länderna att långsiktigt bevara de utpekade naturvärdena i områdena. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en bevarandeplan. I några fall där Natura 2000-området också är naturreservat skrivs en kombinerad bevarandeplan och skötselplan. Bevarandeplanen ska innehålla en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras. Bevarandemålen formuleras utifrån de förutsättningar som de utpekade arterna och naturtyperna behöver för att de ska ha gynnsamt bevarandetillstånd i området. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper samt behov av bevarandeåtgärder, t.ex. skydd eller skötsel, ska också beskrivas. Informationen ska ligga till grund för förvaltning och tillståndsprövning enligt miljöbalken.

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. Uppgifterna skiljer sig i vissa fall från vad som är beslutat av regeringen och kommer av Länsstyrelsen i dessa fall att föreslås som ändringar till regeringen vid nästa revideringstillfälle. Förvaltning och tillståndsprövning ska utgå från den verkliga förekomsten av naturtyper och arter, varför det är nödvändigt att bevarandeplanen redovisar denna, även om uppgifterna inte har hunnit beslutas av regeringen.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen som är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter och det är värdefullt om den som har ny information kontaktar Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är i sig inte ett juridiskt bindande dokument varför formell reglering av skydd eller skötsel kan behövas t.ex. i form av beslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som råder vid åtgärder eller verksamheter inom ett Natura 2000-område.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd kan även krävas för åtgärder utanför Natura 2000-området om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Inför en ansökan ska ett samråd hållas med Länsstyrelsen angående utformningen av tillståndsansökan och tillhörande miljökonsekvensbeskrivning. Eftersom det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kräver tillstånd rekommenderas en tidig kontakt med Länsstyrelsen. Vid skogsbruksåtgärder hålls initialt ett samråd med Skogsstyrelsen. Information om Natura 2000 finns också på Länsstyrelsens webbsida eller genom kontakt med Länsstyrelsens enhet för naturvård på telefonnummer 010-224 70 00.

Foto: Länsstyrelsen Värmland

Överst vänster: violettkantad guldvinge, Dan Mangsbo - överst mitten: silvertärnor (D.M.) - överst höger: långskägg (D.M.)

nedtill vänster: vattendrag (D.M.) - nedtill höger: skog, Anders Tedeholm ©

Länsstyrelsen Värmland

651 86 Karlstad

010-224 70 00

www.lansstyrelsen.se/varmland

Bevarandeplan för Natura 2000-området SE0610200 Märramyren

Kommun: Torsby

Områdets totala areal: 1751,1 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2019-05-22

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2017-12-29

Markägarförhållanden:

Privat och statligt.

Regeringsbeslut, historik:

SPA: 2002-01-01, regeringsbeslut M2000/1680/Na, pSCI: 2002-01-01, SCI: 2005-01-01,

SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

7140 - Öppna mossar och kärr

7310 - Aapamyror

9010 - Taiga

9080 - Lövsumpskog

91D0 - Skogsbevuxen myr

1081 - Bredkantad dykare, *Dytiscus latissimus*

1352 - Varg, *Canis lupus*

A001 - Smålom, *Gavia stellata*

A108 - Tjäder, *Tetrao urogallus*

A127 - Trana, *Grus grus*

A140 - Ljungpipare, *Pluvialis apricaria*

A166 - Grönbena, *Tringa glareola*

A236 - Spillkråka, *Dryocopus martius*

A241 - Tretåig hackspett, *Picoides tridactylus*

A409 - Orre, *Tetrao tetrix tetrix*

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden: I Natura 2000-området Märramyren är de prioriterade bevarandevärdena skogen med naturskogsliknande karaktär på fastmark samt de mer eller mindre öppna myrmarkerna. Vidare utgör varg samt fågelarterna: spillkråka, grönbena, orre och tjäder prioriterade naturvärden inom Natura 2000-området.

Motivering: Skogs- och myrmosaikområdet ingår i Myrskyddsplan för Sverige (Naturvårdsverket 1994, revidering 2007) och är i stora delar placerad i högsta naturvärdesklassen (klass 1) i Värmlands läns omfattande våtmarksinventering.

Prioriterade åtgärder: Området behöver få ett långsiktigt skydd. Den huvudsakliga skötselriktningen för områdets prioriterade naturtyper (taiga, aapamyror, öppna mossar och kärr samt skogsbevuxen myr) är fri utveckling genom intern dynamik och att myrmarkerna lämnas orörda. Åtgärder genom igenpluggning av diken för återställa hydrologi vissa delar av myrmarken behöver dock utföras.

Beskrivning av området

Märramyrens Natura 2000-område består av en skog- myrmosaik av vildmarkskaraktär. Större delen av området utgörs av ett stort myrkomplex, vilket har fått ge namn åt Natura 2000-området. Myrkomplexet sluttar svagt mot sydväst från områdets högsta punkt, Tattaråsen i öster. Myrkomplexet domineras av soligena kärr, backkärr, topogena kärr, skogskärr och väl utbildade strängflarkkärr med bl.a. stora flarkgölar. Övre och nedre Lälplandsmyrarna hyser ett av Värmlands största och mest välutvecklade strängflarkskomplex. På några ställen finns lösbottenområden med nätformade strukturer. Andra myrtyper som förekommer i komplexet är svagt välvda mossar, sluttande mosse, sumpskog och strängblandmyr. Vegetationen är övervägande fattig medan intermediär vegetation förekommer i mindre omfattning på Torkilsmyren. På myrarna förekommer flera dystrofa tjärnar och småvatten, bland annat i form av jätteflarkgölar.

I myrmarken finns talrika fastmarksholmar som är bevuxna med mager barrskog som här och var är relativt orörd. Skogsstyrelsen har i området pekat ut ett tjugotal nyckelbiotoper och flera naturvärdesområden av varierande skogstyp, från mager tallskog till gransumpskog. I dessa nyckelbiotoper har signalarter som varglav, norsk näverlav, skuggblåslav, lunglav, violettgrå tagellav samt svamparna doftskinn och vedticka påträffats. Flera av dessa arter är rödlistade och/eller hotade. Skogsbestånden i och omkring Natura 2000-området är i övrigt till stor del påverkade av skogsbruk. Vad det gäller påverkan på myrmarken är norra Kojvickokölen och norra Pälzen påverkade av dikning. Stora delar av myren har tidigare hävdats genom slåtter. Fortfarande står några gamla hässjestöror kvar. I övrigt har omgivande hyggen och intilliggande vägar haft en svag lokal påverkan.

Områdets natur- och skyddsvärden ligger i dess mångformighet, representativitet och den värdefulla skog/myr-mosaiken. Vidare är Märramyren ornitologiskt intressant.

Vad kan påverka negativt

Skogsbruk, markavvattnande åtgärder och annan exploatering är vanligtvis de största hoten mot de utpekade naturtyperna i Natura 2000-området Mörramyren. Större uttag av träd kan bland annat skapa markförstöring och förändra hydrologin, orsaka brist på gamla träd och död ved, samt leda konkurrensutsättning för arter knutna till naturtyperna. Contorta-tall är ett främmande trädslag som förekommer i ganska stor omfattning i Natura 2000-området. Åtgärder som sker i det runtomliggande skogslandskapet kan också indirekt utgöra hot mot de utpekade naturtyperna och arterna i Natura 2000-området. Kvävenedfall och sur nederbörd kan även på sikt utgöra indirekta hot, främst gäller det känsliga lavar och mossor. På sikt kan även brist på brand utgöra ett hot.

Se även beskrivning av negativ påverkan för utpekade naturtyper och arter.

Bevarandeåtgärder

Följande bestämmelser och åtgärder bidrar på olika sätt till att utpekade naturtyper och/eller arter uppnår och bibehåller gynnsamt bevarandetillstånd i Natura 2000-området.

Gällande regelverk 2017:

- Svenska Natura 2000-områden utgör riksintressen enligt 4 kap. 8 § miljöbalken.
- Enligt första stycket i 7 kap. 28 a § miljöbalken krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd enligt första stycket krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området. Innan en tillståndsansökan lämnas in ska samråd hållas med Länsstyrelsen m.fl. (enligt 6 kap. 4 § miljöbalken).
- Med stöd av 26 kap. 9 § miljöbalken får tillsynsmyndigheten i det enskilda fallet besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av miljöbalken ska följas.
- Tillstånd till torvtäkt krävs enligt 9 kap. miljöbalken.
- För markavvattning råder tillståndsplikt enligt 11 kap. miljöbalken.
- Anmälningsskyldighet eller tillståndsskyldighet för vattenverksamhet råder enligt 11 kap. miljöbalken.
- Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2011:13) innebär krav på tillstånd för utsättning av fisk och vattenlevande kräft- och blötdjur.
- Strandskyddet omfattar land- och vattenområden inom 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd enligt 7 kap. 14 § miljöbalken.
- Hela Natura 2000-området är klassat som riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken.
- Stora delar av Natura 2000-området utgörs av våtmarker som ingår i klass 1 och 2 (mycket högt respektive högt naturvärde) i våtmarksinventeringen.
- Inom Natura 2000-området finns ett knappt tjugotal nyckelbiotoper utsedda av Skogsstyrelsen.

Se även beskrivning av "Gällande regelverk 2017" för respektive utpekad art.

Behov av ytterligare bevarandeåtgärder:

- I delar av Natura 2000-området förekommer diken som har en avvattande effekt. För att minska dikenas negativa påverkan på myrarnas hydrologi och därmed också på myrarnas strukturer och vegetation är åtgärder i form av t.ex. dämning önskvärda.
- Contorta-sanering bör ske för att undvika spridning inom Natura 2000-området. Förekomsten av detta främmande trädslag är utbredd i skog av icke Natura-naturtyp, men visst intrång i Natura-naturtyp har kunnat konstateras.

Övriga bevarandeåtgärder:

- Natura 2000-området Mörramyren är i dagsläget utan formellt områdesskydd. Delar av Natura 2000-området är dock inköpt av staten för naturvårdsändamål och skogs-/myrkomplexområdet Mörramyren är planerat att ingå i ett blivande naturreservat. Vid samråd och annan rådgivning om skogsbruksåtgärder i runtomliggande skogsbestånd bör särskild uppmärksamhet riktas mot att eliminera risken för markskador som kan förändra hydrologin inom Natura 2000-området.
- Mörramyren har i länsstyrelsens bränningsplan bedömts vara ett relativt lämpligt objekt för naturvårdsbränning. Som utgångspunkt för urval av områden lämpliga för bränning har varit en bedömning av skogarnas brandhistorik. Ytterligare indikationer på brandhistorik har även varit fynduppgifter av rödlistade arter och i synnerhet sentida fynd av brandgynnade arter som tyder på att skogsbrandens effekter fortfarande har en inverkan i landskapet.
- För att tillfredsställa flera av de olika utpekade fågelarternas krav på tillräckligt stora arealer lämplig livsmiljö krävs en god tillämpning av naturvårdshänsyn vid skogsbruksåtgärder inom de skogsbestånd som finns i det omgivande landskapet närmast Mörramyren. Exempel på hänsyn som kan vara aktuellt i detta fall är att eftersträva en begränsning av hyggens storlek, bevara lövträdsinslag i barrskogen under hela beståndets växttid samt lämna kvar grova lövträd, träd av hög ålder, döende och döda träd, hålträd och boträd. Kända spelplatser för tjäder bör skyddas om de ligger i bestånd som hotas av avverkning.

Bevarandetillstånd

Se respektive beskrivning av bevarandetillstånd för de utpekade naturtyperna och arterna.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

7140 - Öppna mossar och kärr

Areal: 6,16 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Inom Natura 2000-området Mörramyren förekommer naturtypen öppna mossar och kärr i ett flertal separata delar vilka inte ingår i myrkomplex med naturtypen aapamyror (7310). De flesta av dessa myror är mindre än en hektar.

Naturtypen är mycket varierad och omfattar ombrotrofa och minerotrofa, fattiga till intermediära, öppna eller glest trädbevuxna myror med en krontäckning mindre än 30 %. De myrtyper eller myrelement som inkluderas är plana eller svagt välvda mossar och tillhörande laggkärr, nordlig mosse, plana (topogena) och sluttande (soligena) kärr samt torvbildande mader (sumpkärr). Torvtäcket är normalt minst 30 cm djupt, men kan vara tunnare i unga myror. Gungflyn, mjukmattegolvet med vanligen mossrik vegetation som flyter på vatten eller lös gyttja ingår också. Morfologiska strukturer i torven är sällsynt och utgörs i så fall av mindre tuvbildningar. Naturtypen indelas i två undergrupper; svagt välvda mossar och kärr och gungflyn. Myrens hydrologi och hydrokemi är inte starkt generellt påverkad av antropogena ingrepp, dock kan mindre, reversibla, ingrepp som orsakat lokal störning finnas i begränsade delar av myren. Slätter kan dock bedrivas.

För att den ingående naturtypen öppna mossar och kärr ska uppnå och bibehålla gynnsamt bevarandetilstånd på lång sikt bör nedanstående förutsättningar uppfyllas:

- Intakta hydrologiska förhållanden och opåverkad hydrokemi.
- Endast torvoxidation orsakad av naturliga förändringar.
- Den för naturtypen karakteristiska vegetationen och strukturerna är en förutsättning för många av de typiska arterna som där har sin livsmiljö. Om de typiska arterna inte minskar påtagligt indikerar de att naturtypen upprätthåller viss kvalitet och viktiga ekologiska funktioner och därmed ett gynnsamt bevarandetilstånd för naturtypen.

Bevarandemål

Arealen av öppna mossar och kärr (7140) ska vara minst 6,16 hektar. Våtmarkens hydrologi ska vara ostörd och det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Grundvattenytan ska variera naturligt och vara hög under större delen av året. Torvbildning ska ske aktivt i myren. De öppna mossarna och kärren kan variera mellan att vara helt öppna till att ha en krontäckning på 30 %. Vegetationen ska vara karakteristisk för naturtypen och domineras av vitmossor. Hydrokemin ska vara utan betydande antropogen påverkan. Igenväxningsvegetation ska inte förekomma eller endast förekomma i begränsad utsträckning. Det ska finnas typiska arter inom följande grupper: kärllväxter (tämligen allmän) och mossor (allmän-riklig).

Negativ påverkan

Faktorer som utgör eller kan utgöra hot mot naturtypen:

- Skogsbruk i närområdet; avverkning av fastmarksholmar och buffertzoner förändrar hydrologi, lokalklimat och struktur i övergångszonen mellan myren och fast mark. Avverkning av närliggande fastmarksskog kan också orsaka läckage av näringsämnen till myren.
- Våtdeposition av kväveföreningar med effekten att vitmossor minskar och ersätts av gräs, buskar och träd varvid vegetationens sammansättning förändras.
- Exploatering (anläggningar etc.). Anläggning av skogsbilvägar över eller i närheten av

naturtypen kan förutom påverkan på den fysiska miljön påverka hydrologin och/eller hydrokemin.

- Brytning av torv.
- Spridning av kalk, aska eller gödande ämnen kan ge vegetationsförändringar i myren. Även spridning i intilliggande områden av sådana ämnen kan genom luftburen deposition eller tillrinning medföra negativa konsekvenser för naturtypen.
- Dikning och andra typer av markavvattnande åtgärder samt dämning påverkar hydrologin och hydrokemin med effekter såsom uttorkning och därmed ökad torvoxidation samt konsekvenser på igenväxningshastighet, erosion, vegetationssammansättning och torvbildning.

Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder

Se beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandetillstånd

En av ytorna med naturtypen öppna mossar och kärr inventerades i fält 2008 och en yta fältbesöktes. Båda dessa har klassats utgöra fullgod Natura-naturtyp. Några av övriga ytorna som inte har fältbesökts eller inventerats ligger i områden där dikespåverkan inte kan uteslutas varför bevarandetillståndet för naturtypen som helhet bedöms som oklart men troligen icke gynnsamt.

7310 - Aapamyrrar

Areal: 946,23 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 945,14 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen förekommer på drygt hälften av den totala ytan i Natura 2000-området Märramyren. Inom aapamyrrskomplexet ingår även fyra andra naturtyper som undertyper. Dessa är myrsjöar (3160), öppna mossar och kärr (7140), skogsbevuxen myr (91D0) samt rikkärr (7230), varav den sistnämnda är ytmässigt begränsad. Aapamyrrarna i Natura 2000-området består huvudsakligen av topogena och soligena kärr samt öppna mossar av nordlig typ. Här finns även strängflarkekärr och tallklädda mossar av nordlig typ.

Aapamyrrar är myrkomplex som är mosaiker av hydrologiskt sammanhängande myrmark. Aapamyrr förekommer i alpin och boreal biogeografisk region. Aapamyren är nordlig och bäst utbildad ovan Limes Norrlandicus (Norrlandsgränsen). De sydligaste aapamyrrarna förekommer i södra Värmland och Västmanland. Normalt är aapamyrrar över 20 hektar och omfattar vidsträckt öppna myrpartier. Aapamyren domineras ofta av kärr eller blandmyr i de centrala delarna. Strängflarkekärr och olika typer av blandmyrrar klassas alltid som aapamyrr. Andra myrtyper som därutöver kan ingå i ett aapamyrrkomplex är t.ex. mossar av nordlig typ, plana (topogena) och sluttande (soligena) kärr, som kan vara fattiga till rika, källor och källkärr, palsmyrrar, mader (sumpkärr) och sumpskog på torvmark. Ingående naturtyper klassas som undertyper. Kärrarna kan vara fattiga till rika samt oligotrofa till mesotrofa. Vissa ingående typer kan ha ett torvdjup som är grundare än 30 cm. Samtliga myrtyper kan vara öppna eller helt trädklädda. Undertypernas trädtäckning följer respektive naturtyp. Inom aapamyren kan tuvor, höljar, dystrofa småvatten, dråg, bäckar och mader förekomma. Morfologiska strukturer i torven i form av tuvor, höljar, strängar, gölar, flarkar och enstaka palsar kan förekomma inom några av de ingående myrtyperna. Myrens hydrologi och hydrokemi är inte starkt generellt påverkad av antropogena ingrepp, dock kan mindre, reversibla, ingrepp som orsakat lokal störning finnas i begränsade delar av myren.

För att den ingående naturtypen aapamyrrar ska uppnå och bibehålla gynnsamt bevarandetilstånd på lång sikt bör nedanstående förutsättningar uppfyllas:

- Intakta hydrologiska förhållanden och en opåverkad hydrokemi.
- Endast torvoxidation orsakad av naturliga förändringar.
- Den för naturtypen karakteristiska vegetationen och strukturerna är en förutsättning för många av de typiska arterna som där har sin livsmiljö. Om de typiska arterna inte minskar påtagligt indikerar de att naturtypen upprätthåller viss kvalitet och viktiga ekologiska funktioner och därmed ett gynnsamt bevarandetilstånd för naturtypen.

Bevarandemål

Arealen av aapamyrrar (7310) ska vara minst 945,14 hektar. Våtmarkens hydrologi ska vara ostörd och det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Grundvattenytan ska variera naturligt och vara hög under större delen av året. Torvbildning ska ske aktivt i myren. Hydrokemin ska vara utan betydande antropogen påverkan. Hydromorfologiska strukturer som är väl förknippade med naturtypen ska vara allmänt förekommande i myrområdet (exempelvis fastmattor, mjukmattor, lösbottnar, strängar, öppna vattenytor). Vedartad igenväxningsvegetation ska inte förekomma i naturligt öppna myrområden. För trädbevuxen myrmark ska småskaliga naturliga processer, t.ex. trädens föryngring, åldrande och avdöende samt omkullfallna träd och luckbildning, liksom periodvisa omvälvande störningar, t.ex. insektsangrepp, översvämning, stormfällning eller brand ska påverka dynamik och struktur. Här ska även naturliga hydrologi och grundvattennivåer som

skapar markfuktighet påverka dynamik och struktur. Förekomsten av strukturer/substrat i form av gamla träd ska minst vara tämligen allmän och förekomsten av död ved i olika former ska minst vara måttlig. Främmande trädarter ska inte finnas i området. Det ska finnas typiska arter som gynnas av lång skoglig-/våtmarkskontinuitet inom grupperna kärlväxter och mossor (tämligen allmän förekomst).

Negativ påverkan

Faktorer som utgör eller kan utgöra hot mot naturtypen:

- Skogsbruk i närområdet; avverkning av fastmarksholmar och buffertzoner förändrar hydrologi, lokalklimat och struktur i övergångszonen mellan myren och fast mark. Avverkning av närliggande fastmarksskog kan också orsaka läckage av näringsämnen till myren.
- Våtdeposition av kväveföreningar med effekten att vitmossor minskar och ersätts av gräs, buskar och träd varvid vegetationens sammansättning förändras.
- Exploatering (anläggningar etc.). Anläggning av skogsbilvägar över eller i närheten av naturtypen kan förutom påverkan på den fysiska miljön påverka hydrologin och/eller hydrokemin.
- Brytning av torv.
- Spridning av kalk, aska eller gödande ämnen kan ge vegetationsförändringar i myren. Även spridning i intilliggande områden av sådana ämnen kan genom luftburen deposition eller tillrinning medföra negativa konsekvenser för naturtypen.
- Dikning och andra typer av markavvattnande åtgärder samt dämning påverkar hydrologin och hydrokemin med effekter såsom uttorkning och därmed ökad torvoxidation samt konsekvenser på igenväxningshastighet, erosion, vegetationssammansättning och torvbildning.
- Ovarsam skoterkörning.

Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder

Se beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandetillstånd

Naturtypen aapamyror med ingående undertyper besöktes/inventerades i fält 2008. Drygt en tredjedel av ytorna och motsvarande knappt två tredjedelar av den totala arealen besöktes/inventerades. Drygt en fjärdedel av ytorna och motsvarande 16 % av den besökta/inventerade arealen med naturtypen klassades utgöra icke fullgod Natura-naturtyp. Myrkomplexet är till stor del opåverkat av mänskliga ingrepp men anslutande skogsmark är brukad på många håll och hydrologisk påverkan i form av diken finns i flera områden med aapamyror samt i komplex med undertyper, bland annat i de norra delarna av Natura 2000-området. För att på sikt uppnå ett gynnsamt bevarandetillstånd för naturtypen som helhet i Natura 2000-området krävs att diken åtgärdas så att hydrologin återställs.

9010 - Taiga

Areal: 227,38 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 227,11 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

I Natura 2000-området Märramyrens skog-/myrmosaik förekommer naturtypen taiga i drygt hundra bestånd spridda över hela området. Cirka 70 % av bestånden är mindre än två hektar. Det största beståndet med taiga är cirka 17 hektar.

Naturtypen förekommer i boreal-boreonemoral zon på torr-blöt och näringsfattig-näringsrik mark och innefattar i typfallet produktiv skogsmark. Trädskiktets krontäckningsgrad är normalt 30-100 % och utgörs av gran, tall, björk, asp, rönn och sälg. Små inslag av andra inhemska trädslag kan förekomma. Naturtypen innefattar även brandfält och stormfällningar som då kan innebära en lägre krontäckning. Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli, naturskog eller likna naturskog m.a.p. egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av t.ex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå. Skogens hydrologi är inte under stark generell påverkan från markavvattning. Näringskrävande örter finns endast undantagsvis. Naturtypen hyser vanligtvis en mängd rödlistade arter som gynnas av lång skoglig kontinuitet, gamla träd, död ved eller brandfält och successionsstadier efter brand.

För att den ingående naturtypen taiga ska uppnå och bibehålla gynnsamt bevarandetillstånd på lång sikt bör nedanstående förutsättningar uppfyllas:

- Skogen lämnas för fri utveckling där naturvärdena utvecklas genom naturlig dynamik.
- Upprätthållande och återintroduktion av naturliga störningar, såsom brand, som viktiga processer.
- Upprätthållande och återställande av naturlig hydrologi.
- Upprätthållande och återintroduktion av extensiv hävd i vissa fall.
- Den för naturtypen karakteristiska vegetationen och strukturerna är en förutsättning för många av de typiska arterna som där har sin livsmiljö. Om de typiska arterna inte minskar påtagligt indikerar de att naturtypen upprätthåller viss kvalitet och viktiga ekologiska funktioner och därmed ett gynnsamt bevarandetillstånd för naturtypen.

Bevarandemål

Arealen av taiga (9010) ska vara minst 227,11 hektar. Småskaliga naturliga processer, som t.ex. trädens föryngring, åldrande och avdöende samt omkullfallna träd och luckbildning liksom periodvisa omvälvande störningar i form av t.ex. insektsangrepp, stormfällning, översvämning eller brand ska påverka dynamik och struktur. Naturlig hydrologi och naturliga grundvattennivåer som skapar markfuktighet ska påverka dynamik och struktur. Skogen ska bestå av olika trädarter till följd av naturlig störningsdynamik och succession. Skog med högre krontäckning ska utvecklas och barrträd ska kunna dominera i sena successionsstadier. Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Förekomsten av strukturer/substrat i form av gamla träd ska minst vara tämligen allmän. Förekomsten av strukturer/substrat i form av gamla träd ska minst vara tämligen allmän och förekomsten av död ved i olika former ska minst vara måttlig. Främmande trädarter ska inte finnas i området. Det ska finnas typiska arter som gynnas av lång skoglig kontinuitet inom följande grupper: mossor, lavar och svampar (tämligen allmän förekomst).

Negativ påverkan

Faktorer som utgör eller kan utgöra hot mot naturtypen:

- Avverkning i olika former reducerar förekomsten av lämpliga strukturer. Sådana åtgärder i intilliggande områden kan även de vara skadliga genom att de påverkar lokalklimatet i område med denna naturtyp.
- Markskador. Förutom den mekaniska skadan kan hydrologin påverkas och naturmiljön förändras.
- Produktionshöjande åtgärder inom skogsbruket såsom gödsling, markberedning och dikning som även påverkar hydrologin.
- Exploatering av området i olika former.
- Fragmentering, t.ex. skogsbilvägar kan isolera organismpopulationer.
- Nedfall av kemiska ämnen. T.ex. svavel-, metall- och kväveföreningar. Sistnämnda med effekten att de är skadliga för svampar och lavar, samtidigt som de kan vara gödande och ge förändringar i vegetationen.
- Brist på dynamik. Brist på vissa stadier i skogens utveckling kan få till följd att de ingående arternas habitat försvinner. Exempel på viktiga dynamiska krafter är brand, översvämning, vind och angrepp av insekter och svamp.
- Systempåverkande arter, t.ex. betestryck från klövvilt som kan påverka lövträdsföryngringen och invasiva främmande arter som har potential att skada den naturliga florans och faunan.

Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder

Se beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandetillstånd

Ett mindre antal områden och samtidigt en mindre andel av den totala ytan med naturtypen taiga inventerades i fält 2007 (drygt 2 % av antalet ytor/bestånd och motsvarande drygt 6 % av den totala arealen av dessa). Dessa områden med taiga klassades utgöra icke fullgod Natura-naturtyp. Nästan alla övriga ytor med naturtypen har besökts fält. Huvuddelen av dessa (knappt 70 %) klassades också utgöra icke fullgod Natura-naturtyp. Stora delar av taigan i Natura 2000-området har således inte tillräckliga strukturkvaliteter för att nå upp till naturskogs-karaktär. Bevarandetillståndet bedöms som icke gynnsamt.

9080 - Lövsumpskog

Areal: 0,2 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

I Natura 2000-området Mörramyren finns ett mindre trädbestånd med naturtypen lövsumpskog i den västra mellersta delen av området nära Hökmyren.

Lövsumpskogarna har sin tyngdpunkt i södra delen av landet och förekommer i boreal och kontinental region. Naturtypen förekommer på näringsrik mark som är fuktig till blöt. Det finns en påverkan från högt grundvatten och översvämning sker normalt årligen. Skogarna finns både på mineraljord och på torvmark. Trädskiktets krontäckningsgrad är normalt 50-100 %, där ask/triviallöv utgör minst 50 % av grundytan. Gran är ett vanligt inslag i naturtypen. Till följd av den fuktiga marken står träden ofta på socklar. Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli, naturskog eller likna naturskog m.a.p. egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av t.ex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå. Skogens hydrologi är inte under stark generell påverkan från markavvattning.

Bevarandemål

Betydelsen av naturtypens förekomst i området har bedömts som obetydlig på biogeografisk nivå (s.k. D-förekomst). Detta medför att några bevarandemål inte har satts för naturtypen.

Negativ påverkan

Beskrivs ej på grund av D-förekomst.

Bevarandeåtgärder

Utgår beroende på D-förekomst.

Bevarandetillstånd

Eftersom naturtypens förekomst i området har bedömts som obetydlig på biogeografisk nivå innebär det även att någon bedömning av bevarandetillstånd inte har gjorts för naturtypen.

91D0 - Skogsbevuxen myr

Areal: 3,16 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Inom Natura 2000-området Märramyren förekommer naturtypen skogsbevuxen myr i två separata delytor vilka inte ingår i myrkomplex med naturtypen aapamyrrar (7310).

Naturtypen omfattar myrar (över 30 cm djupt torvtäcke) som är skogsbevuxna med barr-, bland- eller lövskog. Krontäckningen ska vara minst 30 %. Samtliga tallmossar räknas till denna typ, medan de skogbevuxna kärren får ha en krontäckning på högst 70 %. Vid tätare krontäckning räknas de till sumpskog eller taiga. Vegetationen domineras av bl.a. glasbjörk, tall, gran, ris, starr och vitmossarter. Skogen ska vara av, eller i en relativt nära framtid kunna utveckla, naturskogskaraktär m.a.p. egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av t.ex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå. Skogens hydrologi är inte under stark generell påverkan från t.ex. markavvattning och torvtäkt. Naturtypen skogsbevuxen myr finns ofta i anslutning till större våtmarksområden (aapamyrrar och högmossar) och behandlas då som en del av dessa.

För att den ingående naturtypen skogsbevuxen myr ska uppnå och bibehålla gynnsamt bevarandetillstånd på lång sikt bör nedanstående förutsättningar uppfyllas:

- Skogen lämnas för fri utveckling där naturvärdena utvecklas genom naturlig dynamik.
- Upprätthållande och återställande av naturlig hydrologi.
- Den för naturtypen karakteristiska vegetationen och strukturerna är en förutsättning för många av de typiska arterna som där har sin livsmiljö. Om de typiska arterna inte minskar påtagligt indikerar de att naturtypen upprätthåller viss kvalitet och viktiga ekologiska funktioner och därmed ett gynnsamt bevarandetillstånd för naturtypen.

Bevarandemål

Arealen av skogsbevuxen myr (91D0) ska vara minst 3,16 hektar. Våtmarkens hydrologi ska vara ostörd och det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Grundvattenytan ska variera naturligt och vara hög under större delen av året. Torvbildning ska ske aktivt i myren. Småskaliga naturliga processer, t.ex. trädens föryngring, åldrande och avdöende samt omkullfallna träd och luckbildning, liksom periodvisa omvälvande störningar, t.ex. insektsangrepp, översvämning, stormfällning eller brand ska påverka dynamik och struktur. Olika barr- och lövträdsarter ska förekomma i trädskiktet vilket ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Förekomsten av strukturer/substrat i form av gamla träd ska minst vara tämligen allmän och förekomsten av död ved i olika former ska minst vara måttlig. Det ska finnas typiska arter som gynnas av lång myr- och skoglig kontinuitet.

Negativ påverkan

Faktorer som utgör eller kan utgöra hot mot naturtypen:

- Brist på dynamiska krafter såsom brand och översvämning.
- Avverkning i olika former reducerar förekomsten av lämpliga strukturer. Sådana åtgärder i intilliggande områden kan även de vara skadliga genom att de påverkar lokalklimatet i område med denna naturtyp.
- Produktionshöjande åtgärder inom skogsbruket såsom gödsling och markberedning.
- Nedfall av kemiska ämnen. T.ex. svavel-, metall- och kväveföreningar. Sistnämnda med effekten att de är skadliga för svampar och lavar, samtidigt som de kan vara gödande och ge

förändringar i vegetationen.

- Betestryck från klövvilt som kan påverka trädföryngringen.
- Exploatering.
- Brytning av torv.
- Tillförsel av kalk eller aska kan ge vegetationsskador (främst mossor och lavar).
- Fragmentering, t.ex. skogsbilvägar kan isolera organismpopulationer.
- Markskador och dikning som förutom att det ger mekaniska skador även påverkar hydrologin.

Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder

Se beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandetillstånd

Delytorna med naturtypen skogsbevuxen myr har inte inventerats i fält, dock har de fältbesökts. Dessa ytor har klassats utgöra icke fullgod Natura-naturtyp. Skogsmarken kring myrkomplexet är till stor del påverkad av äldre avverkningar och detta gäller förmodligen även skogen som växer på myrmark. Bevarandetillståndet bedöms som icke gynnsamt.

1081 - Bredkantad dykare, *Dytiscus latissimus*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Bredkantad dykare har inventerats i Natura 2000-området Mörramyren. I juni 2006 sattes fångstfällor ut i Pälstjärnen som är en myrsjö i öppen myrmark belägen i den norra delen av området. I dessa fällor påträffades arten. Det är inte känt om den även förekommer i de övriga myrsjöarna inom Natura 2000-området.

Bredkantad dykare förekommer i oligotrofa-mesotrofa sjöar samt i djupare dammar och torvgravar. Sjöarna ska ha tät strandvegetation samtidigt som det måste finnas stora vegetationsfria vattenpartier. Dykaren påträffas vanligtvis i de yttre delarna av strandvegetationen. Längs stränderna finns ofta täta bestånd av högväxta starrarter och sjöfräken. I södra Sverige hittar man den vanligtvis i oligotrofa sjöar, längre norrut ökar andelen fynd i mera näringsrika sjöar.

Bevarandemål

Betydelsen av artens förekomst i området har bedömts som obetydlig på biogeografisk nivå (s.k. D-förekomst). Detta medför att några bevarandemål inte har satts för arten.

Negativ påverkan

Beskrivs ej på grund av D-förekomst.

Bevarandeåtgärder

Utgår beroende på D-förekomst.

Bevarandetillstånd

Eftersom artens förekomst i området har bedömts som obetydlig på biogeografisk nivå innebär det även att någon bedömning av bevarandetillstånd inte har gjorts för arten.

1352 - Varg, *Canis lupus*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Inventeringsresultat som omfattar perioden 1 oktober 2016 - 31 mars 2017 visade att ett vargrevir fanns inom ett större landskapsavsnitt som berörde Natura 2000-området Märramyren.

Vargen har stor förmåga att anpassa sig till vitt skilda miljöer, såväl i öppna miljöer som myrar och jordbruks- eller fjälltrakter som till mer sammanhängande skogsmark. Skogen kan utgöras av produktionsskogar lika väl som urskogar, lövdominerade skogar eller tallhedar. En viktig förutsättning är att området är rikt på vilt, helst med inslag av större hjortdjur som älg, rådjur eller ren.

Vargen är ett socialt djur och lever normalt flockvis (familjegrupper). Dessa grupper splittras delvis i samband med parningstiden som infaller i mars-april. I en vargflock föder vanligtvis endast en tik ungar och dessa blir könsmogna vid knappt två års ålder. Dräktighetstiden är cirka 65 dygn. Antalet valpar varierar stort, men sex valpar utgör ett medelvärde. Lyan där ungarna föds är ofta en enkel hålighet grävt i en sandbacke eller i en bergsskrev.

Arten hävdar revir och jagar över arealer i storleksordningen flera 10-tals kvadratmil. Den kan, då den söker partner, förflytta sig mycket långa sträckor (upp till 100 mil).

Sedan början av 2000-talet har vargstammen fortsatt att öka i Sverige och kullar har fötts i Värmlands, Dalarnas, Örebro, Västmanlands, Stockholms, Gävleborgs, Västra Götalands, Västernorrlands och Jämtlands län. Vargstammen beräknades vintern 2011/2012 uppgå till 230-260 djur, som uppträdde helt eller delvis i Sverige. Ytterligare 30 vargar beräknades finnas i angränsande del i Norge. Många ungvargar har utvandrat och ensamma vargar har uppträtt tillfälligt i så gott som hela landet under de senaste decennierna. Genetiska undersökningar visar att den nuvarande skandinaviska stammen ursprungligen härstammar från ett enda vargpar med östligt ursprung, men att ytterligare en hane kom 1990-91. Därefter har ytterligare östliga vargar dokumenterats i Skandinavien och det har också konstaterats att flera nya vargar med östligt blod ingår i revir i Mellansverige och Sydnorge.

Vargen är rödlistad inom kategorin Sårbar (VU).

För att den ingående arten varg ska uppnå och bibehålla gynnsamt bevarandetillstånd på lång sikt bör nedanstående förutsättningar uppfyllas:

- Ett större område lämpligt att etablera revir i och som hyser god tillgång på byten, inklusive större djur.
- Genetiskt utbyte mellan familjegrupper eller genetiskt tillskott från invandrande individer för att inavelsproblem inte ska uppkomma eller förstärkas.

Bevarandemål

Natura 2000-området ska tillsammans med det omgivande landskapet erbjuda goda förutsättningar för förekomst av arten i området genom bland annat tillgång till lämpliga platser för födosök/reproduktion. Mål med avseende på bland annat populationsstorlek för en långsiktigt livskraftig vargstam hanteras i den regionala förvaltningsplanen för stora rovdjur i Värmlands län.

Negativ påverkan

Faktorer som utgör eller kan utgöra hot mot arten:

- Illegal jakt.
- Inavel kan få en tydligt märkbar effekt om inte nytt genmaterial tillförs den skandinaviska populationen.
- Rävskabb har konstaterats hos varg vilket kan hämma stammens tillväxt.
- Bil- och tågtrafik är viktiga mortalitetsfaktorer.

Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder

Gällande regelverk 2017:

- Arten ingår i art- och habitatdirektivets bilaga 2 och är en prioriterad art där.
- Arten kräver noggrant skydd enligt art- och habitatdirektivet. Den ingår i art- och habitatdirektivets bilaga 4 och betecknas med N i artskyddsförordningens bilaga 1.
- Vilt levande exemplar av arten är fredade enligt 2 och 4 stycket 4 § artskyddsförordningen (2007:845) vilket innebär att det är förbjudet att avsiktligt störa arten eller avsiktligt förstöra eller skada bo- och viloplatsen.
- Enligt 3 § jaktlagen får arten inte fångas eller dödas om det inte uttryckligen är tillåtet vid jakt enligt andra delar av jaktlagstiftningen. När viltet är fredat gäller det även dess bon.
- Vilt levande exemplar av arten omfattas av 23 § artskyddsförordningen vilket innebär att det är förbjudet att förvara och transportera arten.

Se även beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandetillstånd

Lämplig livsmiljö för varg bedöms finnas i området. I vilken utsträckning arten förekommer och eventuellt reproducerar sig i Natura 2000-området och dess närområde är inte känt. Bevarandetillståndet bedöms som gynnsamt.

A001 - Smålom, *Gavia stellata*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Några noteringar av smålom i Natura 2000-området Märramyren de senaste 25 åren finns inte i de databaser som idag finns för rapportering.

Lämpliga häckningsplatser för smålommen utgörs i allmänhet av små och fisktomma skogstjärnar och myrgölar med flacka, gungflyartade stränder och med små gungflyholmar. Tillgång till områden med minimal mänsklig störning är viktigt då arten är störningskänslig främst under ruvningen (mitten av maj - början av juli i södra Sverige). Arten är långlivad art med relativt låg reproduktion. Under häckningstid utsträcks provianteringsturerna till fiskrika vatten upp till cirka en mil från häckningslokalerna. Smålommen är en flyttfågel som närmast övervintrar i södra Östersjön.

Populationsstorleken i Sverige 2008-2012 uppskattades till 1300-1900 par och har under perioden 2001-2012 inte visat någon ökande eller minskande trend. Resultat baserat på standardrutter i Värmland 2002-2013 visar inte heller på någon trend med avseende på populationens storlek i länet.

Smålommen är rödlistad inom kategorin Nära hotad (NT).

För att den ingående arten smålom ska uppnå och bibehålla gynnsamt bevarandetillstånd på lång sikt bör nedanstående förutsättningar uppfyllas:

- Tillgång till områden med minimal mänsklig störning speciellt under ruvningsperioden t.ex. friluftsliv (framtaga vädjandeskyltar av Projekt Lom kan nyttjas till detta).
- Ostörd hydrologi i häckningstjärnen.
- Fisktomt häckningsvatten.

Bevarandemål

Smålom ska förekomma i området. Området ska erbjuda goda livsvillkor för arten i ett hydrologiskt intakt häckningsvatten med låg grad av mänsklig störning.

Negativ påverkan

Faktorer som utgör eller kan utgöra hot mot arten:

- Försurning och därmed högre risk för ökade halter av biotillgängliga tungmetaller (t.ex. kvicksilver). Detta kan innebära utglesade bestånd av bytesfisk i viktiga fiskevatten och gifteffekter även hos fåglarna (med t.ex. försämrad reproduktion som följd).
- Markavvattningsåtgärder i häckningstjärnarna eller dess närområde medför ett lägre vattenstånd varvid lomarna inte kommer upp till boplatserna. Häckningsöar kan även bli landfasta, vilket ökar risken för predation.
- Ökat kvävenedfall som ger igenväxning av häckningstjärnar (på lång sikt).
- Mänsklig störning på häckningslokalerna.

Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder

Gällande regelverk 2017:

- Smålommen är fredad (3 § i jaktlagen (1987:259)). Fredningen gäller också dess ägg och bon.
- Enligt 4 § artskyddsförordningen (2007:845) är det förbjudet att avsiktligt störa fåglarna, särskilt under deras parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder. Det är även förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplats.

- Artskyddsförordningen förbjuder import, export och försäljning av levande och döda exemplar av smålom, samt förvaring av levande exemplar. (Vissa undantagsregler finns angivna i artskyddsförordningen).
- Smålommen är upptagen i bilaga II (strängt skyddade djurarter) i Bernkonventionen (konvention om skydd av europeiska vilda djur och växter samt deras naturliga miljö).
- Smålommen är upptagen i bilaga 2 i Bonnkonventionen (flyttande arter).
- Smålommen är upptagen i AEWA (African-Eurasian Waterbird Agreement).

Behov av ytterligare bevarandeåtgärder:

- Riktad insats i syfte att utröna om smålom finns i området behöver göras.

Se även beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandetillstånd

Området bedöms erbjuda lämplig livsmiljö för smålom. Frånvaron av rapporter av arten i området kan bero på att den inte förekommer i området eller att observationer inte har rapporterats. Innan detta är klarlagt anses bevarandetillståndet som oklart.

A108 - Tjäder, *Tetrao urogallus*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Under senare tid har tjäder påträffats vid några tillfällen i Natura 2000-området Märramyren eller i dess omedelbara närhet. Fynd finns både från våren och sommaren. Både hanar och honor har setts.

Tjädern häckar i större delen av Sverige utom på Gotland och på Öland. Den kräver större sammanhängande skogsområden för att den skall finnas i livskraftiga bestånd, den rör sig normalt inom ett område i storleksordningen 25 kvadratkilometer. I dessa områden måste ett flertal villkor vara uppfyllda. Vintertid kräver arten förekomst av äldre successionsfaser av talldominerade skogar (äter tallbarr och tallskott), medan den sommartid påträffas i mycket varierande marker, allt från gammal bärrik skog (bl.a. är blåbärsris viktigt) som till nyupptagna hyggen. Förekomsten av våtmarker är en mycket betydelsefull faktor, då hönan under den tidiga våren till stor del livnar sig på späda skott av tuvull. Tillgången på proteinrika blad, blommor och frön bestämmer till stor del hönans möjlighet att producera ägg. Våtmarker är dessutom en viktig biotop för kycklingarna, som under de första levnadsveckorna livnar sig på insekter. Sammanfattningsvis kan sägas att tjädern kräver stora sammanhängande skogsområden som innehåller en stor variation ifråga om successionsstadier och våtmarker (sumpskog, kärr och myr). Dessutom är arten starkt traditionsbunden till speciella lekplatser. Arten är en stannfågel.

Populationsstorleken av tjäder i Sverige 2008-2012 uppskattades till 240 000-458 000 par. Arten har på längre sikt minskat i Götaland och södra Svealand, men stammen bedöms ha varit stabil totalt i Sverige de senaste 15 åren (tre generationer). Resultat baserat på standarddrutter i Värmland 2002-2013 visar inte heller på någon trend med avseende på populationens storlek i länet.

För att den ingående arten tjäder ska uppnå och bibehålla gynnsamt bevarandetillstånd på lång sikt bör den ha tillgång till större sammanhängande skogsområden som innehåller en variation med avseende på successionsstadier och våta/fuktiga områden (sumpskog, kärr, myr, bäckdråg).

Bevarandemål

Tjäder ska regelbundet finnas i området. Här ska finnas skyddade spelplatser i äldre naturskogsartade skogsbestånd samt tillgång till våtmarker. Dessa miljöer ska ha en god tillgång på föda (bl.a. insekter, tallbarr och tuvull) samt erbjuda arten goda möjligheter till reproduktion.

Negativ påverkan

Faktorer som utgör eller kan utgöra hot mot arten:

- Storskaligt skogsbruk, t.ex. fragmentering främst på landskapsnivå och tillkomsten av stora arealer med monokulturer av tall och gran som aldrig tillåts bli biologiskt mogna.
- Störning vid spelplatser.
- Markavvattning som minskar förekomsten av våta och fuktiga områden och därmed insektstillgången, vilken är viktig för skogshönsens kycklingar.
- Jakt.

Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder

Gällande regelverk 2017:

- Tjädern får jagas på de tider som anges i bilaga 1 till jaktförordningen (1987:905). Övriga tider på året är den fredad (3 § i jaktlagen (1987:259)). Fredningen gäller också dess ägg och bon.
- Enligt 4 § artskyddsförordningen (2007:845) är det förbjudet att avsiktligt störa fåglarna, särskilt under deras parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttningsperioder. Det är även förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplatsar.
- Artskyddsförordningen förbjuder import, export och försäljning av levande och döda exemplar av tjäder som är olagligt fångade eller olagligt dödade i Sverige. Där förbjuds också förvaringen av levande exemplar. (Vissa undantagsregler finns angivna i artskyddsförordningen).
- Tjädern är upptagen i Bilaga II i Bernkonventionen (konvention om skydd av europeiska vilda djur och växter samt deras naturliga miljö).

Se även beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandetillstånd

Lämplig häckningsmiljö för tjäder bedöms finnas i området. Några häckningsfynd av arten har dock inte gjorts under senare tid, men observationer under speltid och under häckningstid indikerar att området och dess närområde är betydelsefullt för arten i de för arten ofta ytmässigt stora hemområdena. Bevarandetillståndet bedöms som oklart men troligen gynnsamt.

A127 - Trana, Grus grus

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Några noteringar av trana i Natura 2000-området Märramyren under senare tid finns inte i de databaser som idag finns för rapportering. Det senaste rapporterade fyndet gäller en individ under häckningstid 2006.

Tranan häckar på sankar sjö- eller havsstränder, på våta myrmarker, på vattensjuka hyggen omgärdade av sumpskog, vid större slättsjöar, i öppna kärr, i sänkta sjöar och andra större eller mindre våtmarker. Ett gemensamt krav, oavsett val av habitat, är att tranorna har möjlighet att bygga boet oåtkomligt för marklevande rovdjur, dvs. alltid omgärdat av vatten. Under häckningstid lever tranorna av rötter, skott och andra vegetabilier samt insekter, blötdjur, grodor, småfisk m.m. Under höstflyttningen är ungarna beroende av föräldrarnas vägledning. Övervintrar i Sydvästeuropa, främst i Spanien, men även i Portugal och Frankrike samt i Nordafrika.

Populationsstorleken av trana i Sverige 2008-2012 uppskattades till 21 000-39 000 par. Det har skett en mycket kraftig ökning av populationen de senaste 30 åren (150-250 %). Resultat baserat på standardrutten i Värmland 2002-2013 visar också på en ökande trend med avseende på populationens storlek i länet.

För att den ingående arten trana ska uppnå och bibehålla gynnsamt bevarandetillstånd på lång sikt bör nedanstående förutsättningar uppfyllas:

- Möjlighet att bygga bo oåtkomligt från marklevande rovdjur.
- Grunda vattenområden för vila och/eller övernattning.

Bevarandemål

Trana ska förekomma i området. Detta ska erbjuda lämpliga och skyddade häckningsmiljöer för arten i form av öppna myrmarker med god tillgång på föda, såsom insekter och grodor.

Negativ påverkan

Faktorer som utgör eller kan utgöra hot mot arten:

- Kraftiga vattenståndsförändringar, t.ex. beroende på vattenreglering, som gör att grunda områden blir torrlagda eller för djupa.
- Stora förändringar i vattenstånd under häckningstid kan leda till att våtmarksfåglar avbryter häckningen.
- Giftspridning.
- Övergödning av vattenmiljön.
- Predation av mink.
- Mänsklig störning i närheten av häckningsplatser.
- Etablering av vindkraftverk eller annan större anläggning i närheten av häckningsområden eller vid födosöksområden. Storvuxna fåglar är mest utsatta.
- Jakt utomlands.
- Negativa biotopförändringar i övervintringsområden och utmed flyttningsleder.

Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder

Gällande regelverk 2017:

- Tranan är fredad (3 § i jaktlagen (1987:259)). Fredningen gäller också dess ägg och bon.
- Enligt 4 § artskyddsförordningen (2007:845) är det förbjudet att avsiktligt störa fåglarna,

särskilt under deras parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder. Det är även förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplats.

- I rådets förordning (EG) nr 338/97 regleras import och export samt försäljning av levande och döda exemplar av trana. Sådan import och export samt försäljning får endast ske efter tillstånd från Jordbruksverket.
- Artskyddsförordningen förbjuder förvaring av levande exemplar av trana.
- Tranan är upptagen i bilaga II (strängt skyddade djurarter) i Bernkonventionen (konvention om skydd av europeiska vilda djur och växter samt deras naturliga miljö).
- Tranan är upptagen i bilaga 2 i Bonnkonventionen (flyttande arter).
- Tranan är upptagen i AEWAs (African-Eurasian Waterbird Agreement).

Se även beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandetillstånd

Området bedöms erbjuda lämplig livsmiljö för trana. Frånvaron av rapporter av arten i området kan bero på att den inte förekommer i området eller att observationer inte har rapporterats.

Bevarandetillståndet bedöms som oklart.

A140 - Ljungpipare, *Pluvialis apricaria*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Vid en fågelinventering 2016 inom Natura 2000-området Mörramyren noterades två par ljungpipare med beteenden som indikerar häckning. Under senare tid föreligger ytterligare några fynd av enstaka fåglar med häckningsbeteenden.

Ljungpiparen häckar huvudsakligen i fyra olika miljöer. I norra Sverige är det en karaktärsart på fjällhedar och lokalt även på större, trädlösa myrar. I södra Sverige finns ett tynande bestånd på trädlösa högmossar, samt ett tämligen starkt bestånd på Ölands alvar. Gemensamt för de olika populationerna är kraven på stora öppna områden, med låg och gärna något gles växtlighet. Arten kräver stora sammanhängande öppna områden. Ljungpiparen är ytterligt sällsynt när den sammanhängande arealen öppen mark understiger 15 ha. Överstiger den öppna arealen 30 ha uppträder arten tämligen regelbundet, men det är först när den sammanhängande arealen öppen mark är större än 90 ha som arten finns på alla mossar. De häckande fåglarna utnyttjar gärna närliggande åkrar under födosöket. Ljungpiparen övervintrar huvudsakligen i västra och sydvästra Europa.

Populationsstorleken i Sverige 2008-2012 uppskattades till 83 000-140 000 par och har under perioden 2001-2012 inte visat någon ökande eller minskande trend. Resultat baserat på standardrutten i Värmland 2002-2013 visar dock en minskande trend med avseende på populationens storlek i länet.

För att den ingående arten ljungpipare ska uppnå och bibehålla gynnsamt bevarandetillstånd på lång sikt bör nedanstående förutsättningar uppfyllas:

- Tillgång till stora sammanhängande orörda myrområden.

Bevarandemål

Ljungpipare ska förekomma inom området. Det ska finnas lämpliga häckningsmiljöer i intakta våtmarksmiljöer.

Negativ påverkan

Faktorer som utgör eller kan utgöra hot mot arten:

- Fragmentering genom igenväxning av öppna marker beroende på t.ex. minskad hävd som minskar tillgängliga arealer av häck- och födosöksområden (främst i södra Sverige).
- Dikning och torrläggning av myrmark.
- Storskalig torvbrytning (främsta hotet för nordliga bestånd).
- Atmosfäriskt nedfall av stora mängder kväve medför ökad förekomst av träd och högväxta ris på högmossar.
- Jakt på övervintringsområdena i Västeuropa.
- Minskad eller upphörd hävd.
- Stora förändringar i vattenstånd under häckningstid kan leda till att våtmarksfåglar avbryter häckningen.
- Giftspridning.
- Övergödning av vattenmiljön.
- Predation av mink.
- Mänsklig störning i närheten av häckningsplatser.
- Etablering av vindkraftverk eller annan större anläggning i närheten av häckningsområden eller vid födosöksområden. Störvuxna fåglar är mest utsatta.
- Negativa biotopförändringar i övervintringsområden och utmed flyttningsleder.

Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder

Gällande regelverk 2017:

- Ljungpiparen är fredad (3 § i jaktlagen (1987:259)). Fredningen gäller också dess ägg och bon.
- Enligt 4 § artskyddsförordningen (2007:845) är det förbjudet att avsiktligt störa fåglarna, särskilt under deras parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttningsperioder. Det är även förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplatsar.
- Artskyddsförordningen förbjuder import, export och försäljning av levande och döda exemplar av ljungpipare, samt förvaring av levande exemplar. (Vissa undantagsregler finns angivna i artskyddsförordningen).
- Ljungpiparen är upptagen i Bilaga III (skyddade djurarter) i Bernkonventionen (konvention om skydd av europeiska vilda djur och växter samt deras naturliga miljö).
- Ljungpiparen är upptagen i bilaga 2 i Bonnkonventionen (flyttande arter).
- Ljungpiparen listas i AEWA (African-Eurasian Waterbird Agreement).

Se även beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandetillstånd

Lämplig livsmiljö för ljungpipare bedöms finnas i området. Flera observationer under senare tid och under häckningstid i området medför att bevarandetillståndet bedöms som gynnsamt.

A166 - Grönbena, Tringa glareola

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Vid en fågelinventering 2016 inom Natura 2000-området Mörramyren noterades knappt ett tiotal par grönbena med beteenden som indikerade häckning.

Grönbenan är en vanlig häckfågel i mellersta och norra Sverige. I södra Sverige är arten betydligt ovanligare. Lämpliga häckningsmiljöer för grönbenan utgörs av sankastränder längs sjöar och vattendrag samt på fuktiga/våta gräs- eller starrbevuxna myrar. Arten kräver tillgång på öppet vatten och dyiga stränder. De högsta tätheterna hittar man i stora sammanhängande våtmarkspartier, men arten häckar regelbundet även vid mindre skogsomgärdade myrar. Under flyttningen påträffas grönbenan både längs kusten samt vid olika inlandsvåtmarker av öppen karaktär. Arten övervintrar främst i tropiska Afrika.

Populationsstorleken i Sverige 2008-2012 uppskattades till 97 000-167 000 par. Sedan mitten av 1980-talet har grönbenan gått kraftigt tillbaka i södra Sverige. Resultat baserat på standardrutten i Värmland 2002-2013 visar också en minskande trend med avseende på populationens storlek i länet. Den totala populationen i Sverige visar dock inte någon minskande trend under perioden 2001-2012.

För att den ingående arten grönbena ska uppnå och bibehålla gynnsamt bevarandetilstånd på lång sikt bör nedanstående förutsättningar uppfyllas:

- Tillgång till öppna våtmarksmiljöer, gärna med dyiga, flacka stränder.

Bevarandemål

Grönbena ska förekomma inom området. Det ska finnas lämpliga häckningsmiljöer i orörda våtmarksmiljöer.

Negativ påverkan

Faktorer som utgör eller kan utgöra hot mot arten:

- Utebliven hävd på sankastränder (sydsvenska beståndet). Minskande hävd av raningar och silängar (norra Sverige).
- Dikning av myrmark som bidragit till en ökad andel träd- och skogsbevuxen myr (tidigare och främst södra Sverige).
- Storskalig torvbrytning (främst norra Sverige och eventuellt ökande hot).
- Minskad eller upphörd hävd.
- Stora förändringar i vattenstånd under häckningstid kan leda till att våtmarksfåglar avbryter häckningen.
- Giftspridning.
- Övergödning av vattenmiljön.
- Predation av mink.
- Mänsklig störning i närheten av häckningsplatser.
- Etablering av vindkraftverk eller annan större anläggning i närheten av häckningsområden eller vid födosöksområden. Storvuxna fåglar är mest utsatta.
- Jakt av arten utomlands.
- Negativa biotopförändringar i övervintringsområden och utmed flyttningleder.

Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder

Gällande regelverk 2017:

- Grönbenan är fredad (3 § i jaktlagen (1987:259)). Fredningen gäller också dess ägg och bon.
- Enligt 4 § artskyddsförordningen (2007:845) är det förbjudet att avsiktligt störa fåglarna, särskilt under deras parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttningsperioder. Det är även förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplats.
- Artskyddsförordningen förbjuder import, export och försäljning av levande och döda exemplar av grönbena, samt förvaring av levande exemplar. (Vissa undantagsregler finns angivna i artskyddsförordningen).
- Grönbenan är upptagen i bilaga II (strängt skyddade djurarter) i Bernkonventionen (konvention om skydd av europeiska vilda djur och växter samt deras naturliga miljö).
- Grönbenan är upptagen i bilaga 2 i Bonnkonventionen (flyttande arter).
- Grönbenan är listad i AEWA (African-Eurasian Waterbird Agreement).

Se även beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandetillstånd

Lämplig häckningsmiljö för grönbena bedöms finnas i området. Observationer av ett flertal individer/par under häckningstid i området medför att bevarandetillståndet bedöms som gynnsamt.

A236 - Spillkråka, *Dryocopus martius*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Några noteringar av spillkråka i Natura 2000-området Märramyren de senaste 25 åren finns inte i de databaser som idag finns för rapportering. Från 2017 föreligger dock ett vårfynd av en spelande individ från Natura 2000-områdets närmsta omgivning.

Spillkråkan häckar i samtliga svenska län, dock fåtaligt i Norrlands inland. Arten är något av en nyckelart i boreala och nemoboreala skogsekosystem genom att den årligen producerar ett stort antal bohål lämpliga för större hålhäckande fåglar och däggdjur. Spillkråkan är en stannfågel som under sommarhalvåret i södra Sverige födosöker över arealer i storleksordningen 100-1 000 ha. Vintertid rör sig arten över större områden.

Populationsstorleken i Sverige 2008-2012 uppskattades till 18 000-32 000 par. En minskning av populationen har skett med ca 25 % under de senaste 15 åren. Resultat baserat på standardrutten i Värmland 2002-2013 visar också en minskande trend med avseende på populationens storlek i länet.

Spillkråkan är rödlistad inom kategorin Nära hotad (NT).

För att den ingående arten spillkråka ska uppnå och bibehålla gynnsamt bevarandetilstånd på lång sikt bör nedanstående förutsättningar uppfyllas:

- Tillgång på lämplig föda i form av vedlevande insekter och myror (speciellt hästmyror i rotrötad gran).
- Lämpliga häckningsplatser, främst i form av grov asp, tall eller bok med en stamdiameter i brösthöjd som överstiger 30 cm för asp och 40 cm för tall.

Bevarandemål

Spillkråka ska regelbundet förekomma i området. Det ska finnas lämpliga födosöks- och häckningsmiljöer i form av äldre barr- och blandskogar med inslag av grövre asp och tall med god tillgång på insekter (bl.a. myror).

Negativ påverkan

Faktorer som utgör eller kan utgöra hot mot arten:

- Det moderna skogsbruket, vilket lett till minskad lövandel, ökad granandel och mer homogena bestånd i främst södra och mellersta Sverige.
- Brist på lämpliga boträd på grund av en lägre medelålder i bestånden i intensivt brukade trakter.
- Stubbrytning minskar förekomsten av hästmyror som är huvudfödokällan.

Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder

Gällande regelverk 2017:

- Spillkråkan är fredad (3 § i jaktlagen (1987:259)). Fredningen gäller också dess ägg och bon.
- Enligt 4 § artskyddsförordningen (2007:845) är det förbjudet att avsiktligt störa fåglarna, särskilt under deras parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder. Det är även förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplats.
- Artskyddsförordningen förbjuder import, export och försäljning av levande och döda exemplar av spillkråka, samt förvaring av levande exemplar. (Vissa undantagsregler finns angivna i artskyddsförordningen).

- Spillkråkan är upptagen i Bilaga II (strängt skyddade djurarter) i Bernkonventionen (konvention om skydd av europeiska vilda djur och växter samt deras naturliga miljö).

Behov av ytterligare bevarandeåtgärder:

- Riktad insats i syfte att utröna om spillkråka finns i området behöver göras.

Se även beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandetillstånd

Området bedöms erbjuda lämplig livsmiljö för spillkråka. Frånvaron av rapporter av arten inom Natura 2000-området kan bero på att den inte förekommer i detta område eller att observationer inte har rapporterats. Innan detta är klarlagt anses bevarandetillståndet som oklart.

A241 - Tretåig hackspett, *Picoides tridactylus*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Det föreligger en konstaterad häckning av tretåig hackspett under senare tid (2016) i Natura 2000-området Märramyren. Några ytterligare observationer av arten finns dock inte rapporterade.

Sydgränsen för den tretåiga hackspetten i Sverige ligger i Dalsland, norra Västergötland och norra Östergötland. I området upp till det huvudsakliga utbredningsområdet, som sträcker sig från mellersta Värmland, Dalarna och Gästrikland norrut till finska gränsen, har arten dock en oregelbunden och sällsynt förekomst. Från att tidigare ha varit en allmän till tämligen allmän häckfågel i Sverige har arten på många håll minskat kraftigt, eller helt försvunnit under senare hälften av 1900-talet. Populationsstorleken 2008-2012 uppskattades till 6 200-13 000 par.

Den tretåiga hackspetten förekommer huvudsakligen i olikåldrig naturgranskog med kontinuerlig förekomst av barkborreangripna träd och högstubbar och ofta i sumpskogar. Den kan även förekomma i flera andra skogstyper bara kraven på rik födotillgång i form av vedlevande insekter är tillgodosedda (t.ex. brandfält och äldre alstrandskog). Arten är en stannfågel som dock kan röra sig lite längre sträckor vintertid och är mer rörlig än många andra hackspettar eftersom den är specialist på barkborrar och dess variationer i förekomst. Häckningsreviret är i storleksordningen 25-100 ha.

Den tretåiga hackspetten är rödlistad inom kategorin Nära hotad (NT).

För att den ingående arten tretåig hackspett ska uppnå och bibehålla gynnsamt bevarandetilstånd på lång sikt bör nedanstående förutsättningar uppfyllas:

- Förekomst av naturskogsmiljöer bestående av olikåldriga bestånd med hög andel döda och döende träd, vindfällen, kontinuerlig förekomst av barkborreangripna träd, brandfält, sumpskogar med hög självgallring etc.

Bevarandemål

Tretåig hackspett ska förekomma i området. Det ska finnas lämpliga födosöks- och häckningsmiljöer i form av olikåldrig naturskog med stort inslag av döda eller döende träd med god tillgång på vedlevande insekter.

Negativ påverkan

Faktorer som utgör eller kan utgöra hot mot arten:

- Det moderna intensiva skogsbruket som lett till en kraftig minskning av arealen opåverkad skog och därmed en minskning av den samlade förekomsten av död ved i skogen. Även omfattande dikning av sumpskogar har lett till en minskning av det totala livsutrymmet för arten.
- Fragmentering av lämpliga häckningsmiljöer, såväl på beståndsnivå som på landskapsnivå, som bidrar till att splittra beståndet.

Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder

Gällande regelverk 2017:

- Tretåig hackspett är fredad (3 § i jaktlagen (1987:259)). Fredningen gäller också dess ägg och bon.
- Enligt 4 § artskyddsförordningen (2007:845) är det förbjudet att avsiktligt störa fåglarna,

särskilt under deras parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder. Det är även förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplatsar.

- Artskyddsförordningen förbjuder import, export och försäljning av levande och döda exemplar av tretåig hackspett, samt förvaring av levande exemplar. (Vissa undantagsregler finns angivna i artskyddsförordningen).

- Tretåig hackspett är upptagen i Bilaga II (strängt skyddade djurarter) i Bernkonventionen (konvention om skydd av europeiska vilda djur och växter samt deras naturliga miljö).

Se även beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandetillstånd

Lämplig häckningsmiljö för tretåig hackspett bedöms finnas i området. Avsaknad av ströobservationer av arten i området, men ett häckningsfynd 2016, skulle kunna bero på att observationer av arten inte har rapporterats eller tyda på att den endast förekommer när de rätta förutsättningarna föreligger i området. Bevarandetillståndet bedöms som oklart men förmodligen gynnsamt.

A409 - Orre, Tetrao tetrix tetrix

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Några noteringar av skogshönsfågeln orre i Natura 2000-området Mörramyren de senaste 25 åren finns inte i de databaser som idag finns för rapportering. Från 2007 och 2014 föreligger dock några vinter- och sommarfynd av ett mindre antal orrar från Natura 2000-områdets närmsta omgivning.

Orren häckar på hedar, mossar och i skogsmark samt i tidiga successionsstadier efter kalhyggen och skogsbränder i hela landet utom på Öland. Arten har minskat kraftigt i Sverige de senaste 30 åren (48-65 %), men ökat de senaste 10 åren (4-38 %). Populationen har dock varit relativt stabil de senaste 15 åren (tre generationer). Resultat baserat på standarddruttr i Värmland 2002-2013 visar inte någon trend med avseende på populationens storlek i länet.

Populationsstorleken i Sverige 2008-2012 uppskattades till 129 000-222 000 par. Under sommarhalvåret är födan varierad, där vegetabilier dominerar (bl.a. blåbärsblom är en viktig komponent), medan björkknoppar är den viktigaste födan under vinterhalvåret. Liksom hos övriga skogshöns är god tillgång på insekter mycket viktig för kycklingarnas överlevnad. Arten är en stannfågel och rör sig normalt inom ett hemområde i storleksordningen 25-75 kvadratkilometer.

För att den ingående arten orre ska uppnå och bibehålla gynnsamt bevarandetilstånd på lång sikt bör nedanstående förutsättningar uppfyllas:

- Tillgång på häckningsmiljöer såsom mossar och tidiga successionsstadier efter skogsbränder.
- God tillgång på insekter är mycket viktig för kycklingarnas överlevnad.
- God tillgång på björkknoppar under vinterhalvåret.

Bevarandemål

Orre ska regelbundet förekomma inom området. Det ska finnas spelplatser och lämpliga häckningsmiljöer med god tillgång på insekter.

Negativ påverkan

Faktorer som utgör eller kan utgöra hot mot arten:

- Minskad förekomst av lämpliga miljöer såsom stora öppna mossar.
- Ökad täthet i skogen genom upphört skogsbete och genom att småjordbruken i skogsbygderna läggs ned.
- Det betydligt mindre skapandet av stora brandfält med efterföljande lövuppslag från naturliga bränder genom att dessa som regel släcks direkt.
- Skogsbrukets inriktning mot ensartade produktionsbarrskogar istället för lövrika, luckiga och flerskiktade skogar minskar födounderlaget, t.ex. björkknoppar vintertid.

Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder

Gällande regelverk 2017:

- Orren får jagas på de tider som anges i bilaga 1 till jaktförordningen (1987:905). Övriga tider på året är den fredad (3 § i jaktlagen (1987:259)). Fredningen gäller också dess ägg och bon.
- Enligt 4 § artskyddsförordningen (2007:845) är det förbjudet att avsiktligt störa fåglarna, särskilt under deras parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder. Det är även förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplatsen.
- Artskyddsförordningen förbjuder import, export och försäljning av levande och döda exemplar av orre som är olagligt fångade eller olagligt dödade i Sverige. Där förbjuds också

förvaringen av levande exemplar. (Vissa undantagsregler finns angivna i artskyddsförordningen).

- Orren är upptagen i Bilaga III i Bernkonventionen (konvention om skydd av europeiska vilda djur och växter samt deras naturliga miljö).

Behov av ytterligare bevarandeåtgärder:

- Riktad insats i syfte att utröna om orre finns i området behöver göras.

Se även beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandetillstånd

Området bedöms erbjuda lämplig livsmiljö för orre. Frånvaron av rapporter av arten inom Natura 2000-området kan bero på att den inte förekommer i detta område eller att observationer inte har rapporterats. Innan detta är klarlagt anses bevarandetillståndet som oklart.

Utvecklingsmark

Inom Natura 2000-området finns ett flertal områden (80 st) som har klassats utgöra utvecklingsmark, varav 66 områden med målnaturtyp taiga (9010), två områden med målnaturtyp lövsumpskog (9080), tre områden med målnaturtyp skogsbevuxen myr (91D0) samt ett område med målnaturtyp öppna mossar och kärr (7140). För åtta områden är målnaturtypen satt som obestämd skog (obestämd Natura/icke Natura). Områdena med utvecklingsmark ligger väl spridda i Natura 2000-området och har en total areal på 99,5 hektar (varav huvuddelen med taiga som målnaturtyp - 91,0 hektar).

Dokumentation

Följande underlag har använts vid sammanställningen av bevarandeplanen:

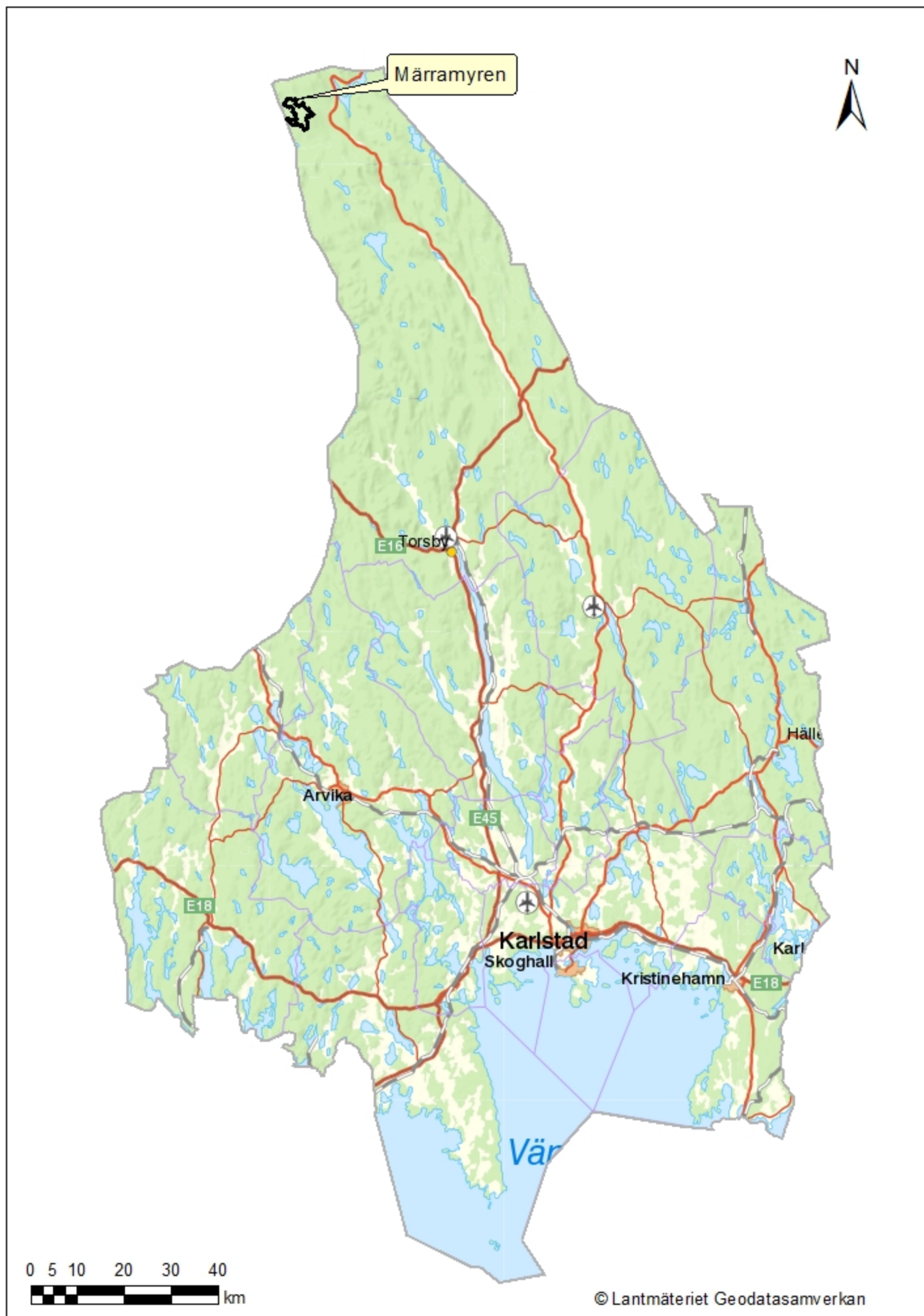
- ArtDatabanken SLU. Artfakta. (<http://artfakta.artdatabanken.se>)
- ArtDatabanken. 2014. Sammanställning av populationsuppgifter för fåglar från artikel 12-rapporteringen. ArtDatabanken SLU, Uppsala. Opublicerat material.
- Artportalen. ArtDatabanken SLU, Uppsala. Artuppgifter, sökning 2017-09. (<http://www.artportalen.se>)
- Länsstyrelsen i Värmlands län. VMI rapport - Märramyren och kringliggande myrar S14C3C01, Orrlekmyren samt myr söder därom S14C2C01 (opublicerad, Länsstyrelsens arkiv)
- Länsstyrelsen i Värmlands län. Basinventering 2005-2009 inklusive kompletterande inventeringar, bedömningar och kvalitetssäkring av Natura 2000-områden. Opublicerat.
- Länsstyrelsen i Värmlands län. 2006. Bevarandeplan Natura 2000. Märramyren. Fastställd 2006-03-15.
- Länsstyrelsen i Värmlands län. 2013. Naturvårdsbränning i naturreservat i Värmlands län. Opublicerat.
- Länsstyrelsen i Värmlands län. 2014. Förvaltningsplan för stora rovdjur. Värmlands län 2014-2018. Publikationsnummer 2014:05.
- Länsstyrelsen i Värmlands län. 2014. Häckande fåglar i Värmland. Trender för arter och miljöindikatorer baserat på standardruttsdata 1998-2013. Publikationsnummer 2014:19.
- Naturvårdsverket. 1994. Myrskyddsplan för Sverige - Värmlands län.
- Naturvårdsverket. 2003. Natura 2000. Art- och naturtypsvisa vägledning. Art A001, Smålom. (<http://www.naturvardsverket.se>)
- Naturvårdsverket. 2003. Natura 2000. Art- och naturtypsvisa vägledning. Art A108, Tjäder. (<http://www.naturvardsverket.se>)
- Naturvårdsverket. 2003. Natura 2000. Art- och naturtypsvisa vägledning. Art A127, Trana. (<http://www.naturvardsverket.se>)
- Naturvårdsverket. 2003. Natura 2000. Art- och naturtypsvisa vägledning. Art A140, Ljungpipare. (<http://www.naturvardsverket.se>)
- Naturvårdsverket. 2003. Natura 2000. Art- och naturtypsvisa vägledning. Art A166, Grönbena. (<http://www.naturvardsverket.se>)
- Naturvårdsverket. 2003. Natura 2000. Art- och naturtypsvisa vägledning. Art A236, Spillkråka. (<http://www.naturvardsverket.se>)
- Naturvårdsverket. 2003. Natura 2000. Art- och naturtypsvisa vägledning. Art A241, Tretåig hackspett. (<http://www.naturvardsverket.se>)
- Naturvårdsverket. 2003. Natura 2000. Art- och naturtypsvisa vägledning. Art A409, Orre. (<http://www.naturvardsverket.se>)
- Naturvårdsverket. 2007. Myrskyddsplan för Sverige - Objekt i Värmlands län. Särtryck ur Myrskyddsplan för Sverige, delrapport: Objekt i Svealand. Rapport 5668 - April 2007.
- Naturvårdsverket. 2008. Populationstrender för fågelarter som häckar i Sverige. Rapport 5813.
- Naturvårdsverket. 2011. Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1. NV-04493-11. Naturtyp 7310, Aapamyror. (<http://www.naturvardsverket.se>)
- Naturvårdsverket. 2011. Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1. NV-04493-11. Naturtyp 91D0, Skogsbevuxen myr. (<http://www.naturvardsverket.se>)

- Naturvårdsverket. 2011. Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1. NV-04493-11. Naturtyp 7140, Öppna mossar och kärr. (<http://www.naturvardsverket.se>)
- Naturvårdsverket. 2011. Vägledning för svenska arter i habitatdirektivets bilaga 2. NV-01162-10. Art 1081, Bredkantad dykare. (<http://www.naturvardsverket.se>)
- Naturvårdsverket. 2011. Vägledning för svenska arter i habitatdirektivets bilaga 2. NV-01162-10. Art 1352, Varg. (<http://www.naturvardsverket.se>)
- Naturvårdsverket. 2012. Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1. NV-04493-11. Naturtyp 9080, Lövsumpskog. (<http://www.naturvardsverket.se>)
- Naturvårdsverket. 2012. Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1. NV-04493-11. Naturtyp 9010, Taiga. (<http://www.naturvardsverket.se>)

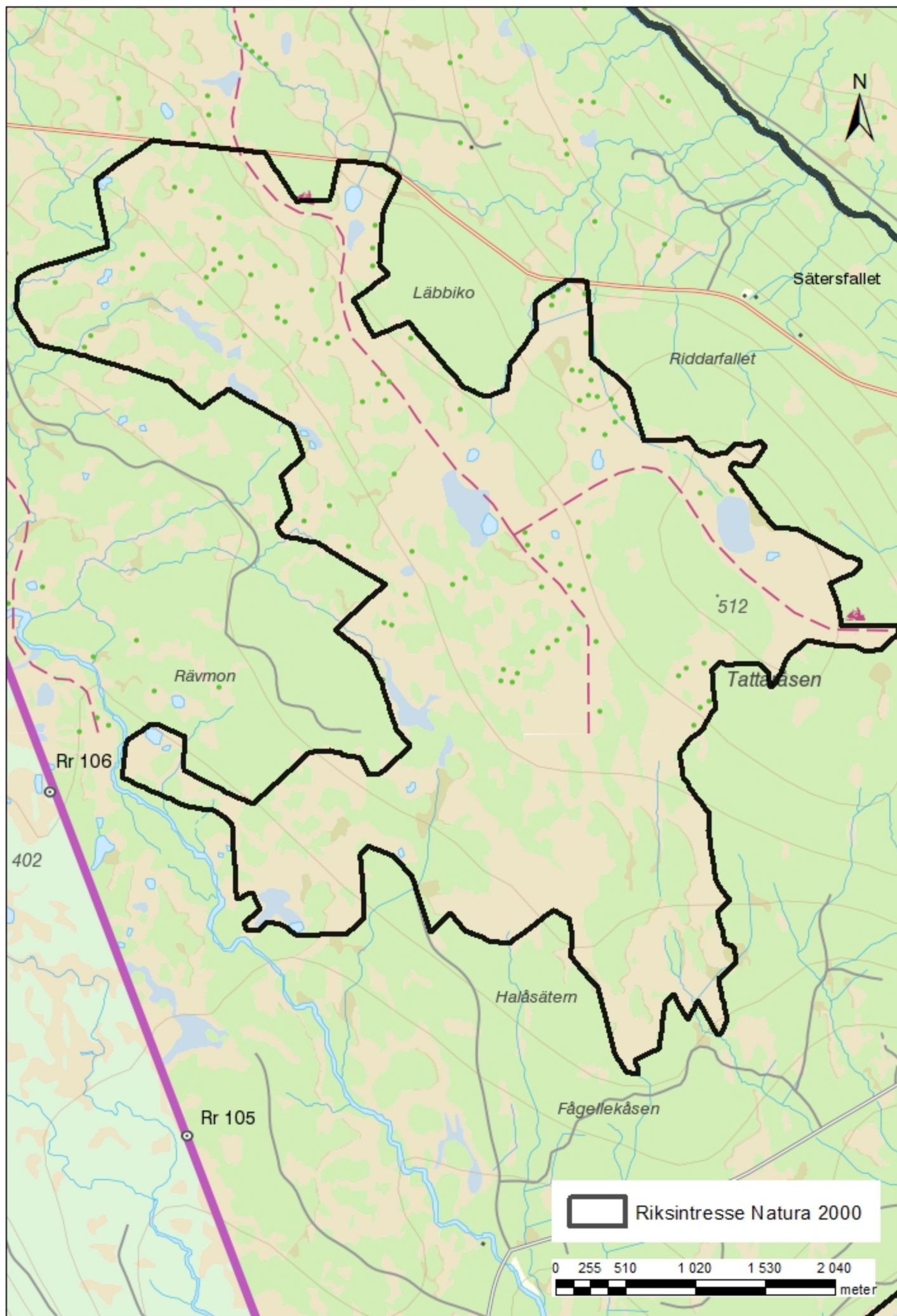
Bilagor

1. Översiktskarta
2. Karta över Natura 2000-områdets avgränsning
3. Naturtypskarta

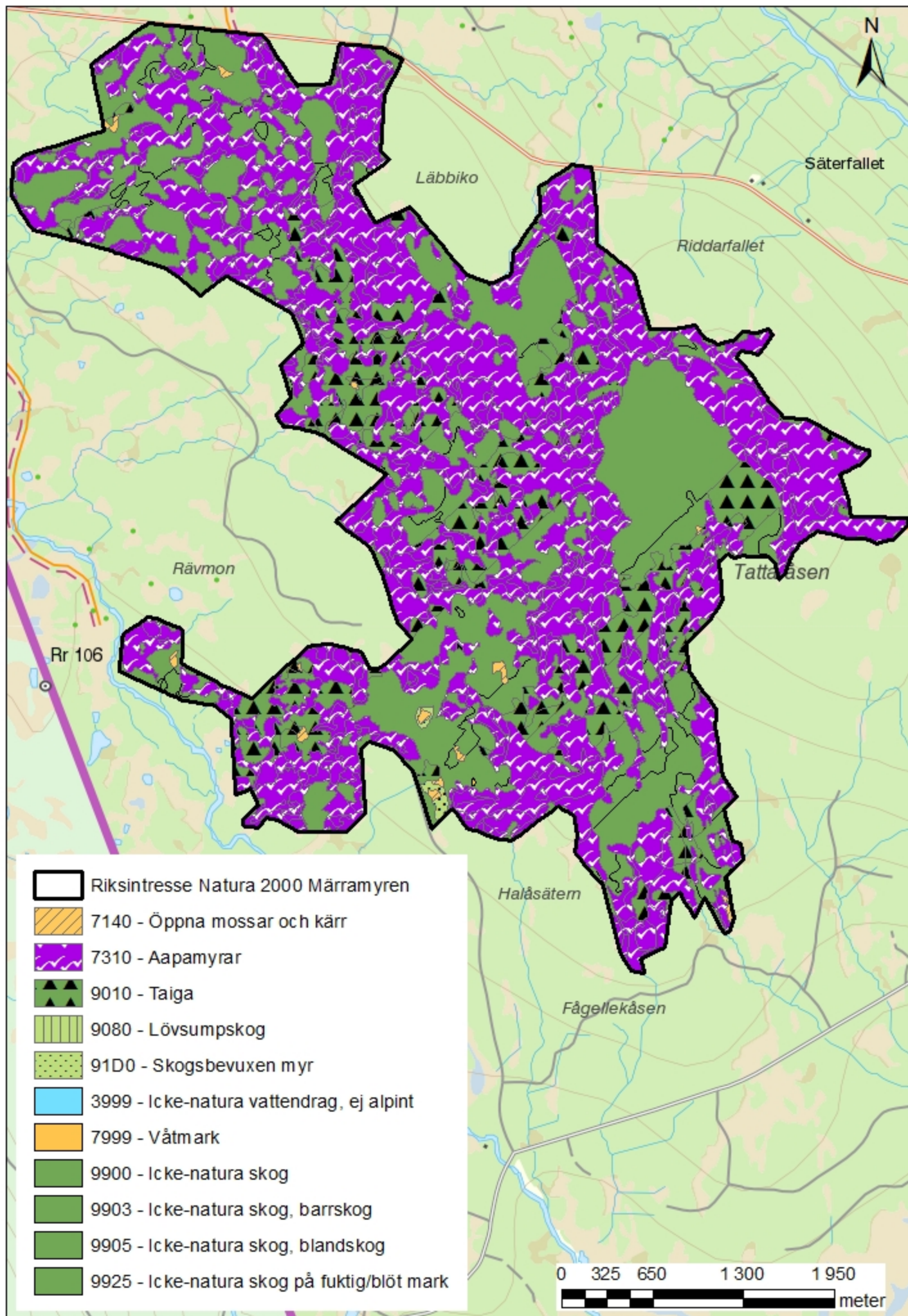
Bilaga 1. Översigtskarta med markering för Natura 2000-området Märramyren

Bilaga 2. Karta med Natura 2000-områdets avgränsning

Bilaga 3. Naturtypskarta för Natura 2000 - området Märramyren

Länsstyrelsen
Värmland

Länsstyrelsen Värmland, 651 86 Karlstad, 010-224 70 00
www.lansstyrelsen.se/varmland